

V Bruseli 7. 5. 2013
COM(2013) 257 final

SPRÁVA KOMISIE

Správa o politike hospodárskej súťaže za rok 2012

{SWD(2013) 159 final}

ÚVOD

Európska únia (EÚ) je najväčšia svetová hospodárska a obchodná oblasť. Jedinečným aktívom a jednoznačnou komparatívnou výhodou EÚ na svetovej scéne je jej jednotný trh, ktorý zahŕňa vyše pol miliardy spotrebiteľov a viac ako 20 miliónov podnikov.

Prebiehajúci proces zlepšovania a rozširovania jednotného trhu od jeho vzniku je úzko prepojený s rozvojom politiky hospodárskej súťaže EÚ. Prvé prípady nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže zacielené na prekážky obchodu v rámci jednotného trhu pochádzajú 60. rokov 20. storočia – ide najmä o priekopnícke rozhodnutie z roku 1964 vo veci *Grundig-Consten*. Uvedený prípad sa týkal dohody o rozdelení trhu, ktorej výsledkom boli podstatné cenové rozdiely medzi Francúzskom a Nemeckom. Súdny dvor potvrdil rozhodnutie vo veci *Grundig-Consten* a svoje stanovisko k súkromným prekážkam cezhraničného obchodu a hospodárskej súťaže zopakoval aj v neskorších rozsudkoch¹. Prijatie nariadenia o kontrole koncentrácií v roku 1989 predstavovalo kvalitatívny skok v politike hospodárskej súťaže EÚ, ktorý odrážal rozvoj vnútorného trhu po nadobudnutí platnosti Jednotného európskeho aktu v roku 1987. Politika hospodárskej súťaže zohľadnila nové skutočnosti na trhu s väčším počtom príležitostí pre európske podniky na cezhraničné koncentrácie a akvizície aktív. Kontrola štátnej pomoci sa postupne stala neodmysliteľným pilierom jednotného trhu zaručujúcim, že spoločnosti sú schopné zúčastniť sa na súťaži za rovnakých podmienok bez ohľadu na ich geografickú polohu, a poskytujúcim poistky na zabránenie členským štátom, aby sa púšťali do vzájomne škodlivých pretekov v poskytovaní dotácií a proti všeobecnému európskemu záujmu. Prijatie nariadenia č. 1/2003 pred desiatimi rokmi odštartovalo novú éru v presadzovaní pravidiel antitrustovej politiky EÚ, v rámci ktorej sa vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž stali veľmi aktívnymi subjektmi. Pravidlá antitrustovej politiky EÚ teraz presadzuje mnoho orgánov v rámci jednotného trhu podľa jednotnej normy posudzovania. Tento režim výrazne zvýšil úroveň presadzovania pravidiel antitrustovej politiky EÚ a podporuje rovnaké podmienky pre všetky obchodné spoločnosti, ktoré pôsobia vo viacerých krajinách Európy.

Bez účinnej politiky hospodárskej súťaže EÚ nemôže jednotný trh dosiahnuť svoj plný potenciál. Neexistovalo by nič, čo by zabránilo tomu, aby súkromné prekážky obchodu a hospodárskej súťaže nahradili verejné prekážky, ktoré pravidlá o voľnom pohybe už vyše pol storočia odstraňujú. Rovnako by nič nebránilo členským štátom narúšať obchod a hospodársku súťaž nespočetnými dotáciami, čo je scenár, ktorý prirodzene uprednostňuje fiškálne silnejšie štáty. Oslabenie politiky hospodárskej súťaže EÚ by podkopalo jednotný trh na úkor rastového potenciálu EÚ, ktorej jednotlivé ekonomiky – najmä v eurozóne – sú čoraz viac vzájomne závislé. Politika hospodárskej súťaže je kľúčová aj pri umožnení EÚ zasahovať proti zneužívaniu dominantného postavenia a proti kartelom a zosúladeným postupom, ktoré poškodzujú spotrebiteľov.

V roku 2012 Európska komisia pokračovala v zabezpečovaní riadneho fungovania jednotného trhu, aj napriek občasným výzvam na miernejší prístup k správaniu podnikov alebo členských štátov, ktoré vzhľadom na hospodársku krízu narúša hospodársku súťaž.

Nie je vhodný čas na zmierňovanie presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže

¹ Spojené veci C-56/64 a C-58/64, *Grundig-Consten*, Zb. 1966, s. 299, rozsudok z 13. júla 1966. Pozri aj rozsudok zo 4. októbra 2011 v spojených veciach C-403/08 a C-429/08, *Football Association Premier League a i.*

Príkladom sú desať rokov trvajúce celosvetové kartelové dohody týkajúce sa katódových trubíc, ktoré sa používajú vo farebných displejoch a farebných obrazovkách, kde sa prejavili najhoršie druhy protisúťažného správania v rámci jednotného trhu. Katódové trubice používané vo farebných displejoch a farebných obrazovkách sú kľúčovými komponentmi používanými pri výrobe počítačových a televíznych obrazoviek a predstavujú 50 až 70 % ich ceny. Dňa 5. decembra 2012 Európska komisia uložila siedmim medzinárodným skupinám spoločností pokutu za tieto dva kartely v celkovej výške 1 470 515 000 EUR.

V priebehu roku 2012 boli všetky nástroje politiky hospodárskej súťaže EÚ – presadzovanie antitrustovej politiky a kontrola koncentrácií, ako aj kontrola štátnej pomoci – aj naďalej využívané ako páky v značnej časti jednotného trhu. V roku 2012 sme si pripomenuli aj 20. výročie európskeho jednotného trhu od jeho obnovenia v roku 1992. Táto správa o politike hospodárskej súťaže sa preto zameriava na úlohu politiky hospodárskej súťaže pri využívaní jednotného trhu na zabezpečenie rastu. V roku 2012 Komisia pokračovala aj v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi pre hospodársku súťaž na zabezpečovaní jednotného uplatňovania pravidiel antitrustovej politiky EÚ. Komisia sa zapojila do úzkej spolupráce s vnútroštátnymi orgánmi pre hospodársku súťaž najmä v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž vrátane úsilia o podporu zblížovania vnútroštátnych postupov pri presadzovaní pravidiel antitrustovej politiky EÚ, ktoré nie sú všeobecne upravené právom EÚ.

Pri presadzovaní hospodárskej súťaže v uplynulom roku sa EÚ zamerala najmä na sektory, ktoré majú pre hospodárstvo EÚ systémový a zásadný význam, t. j. finančné služby, kľúčové sieťové odvetvia, ako sú energetika, telekomunikácie a poštové služby, ako aj na trhy, ktoré si vyžadujú obsiahle znalosti, ako sú inteligentné telefóny, elektronické knihy a farmaceutický priemysel. V týchto sektoroch presadzovanie hospodárskej súťaže EÚ (ktoré pôsobí najmä *ex post*) dopĺňa reguláciu jednotného trhu.

Mnohé z otázok, ktorými sa táto správa zaoberá, už boli preskúmané v rámci nepretržitého štruktúrovaného dialógu Komisie s Európskym parlamentom v priebehu celého roka (pozri oddiel 5 o dialógu s ostatnými inštitúciami o hospodárskej súťaži; ďalšie podrobnosti pozri v pracovnom dokumente útvarov Komisie priloženom k tejto správe).

1. POLITIKA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE NA PODPORU SPRAVODLIVEJŠIEHO A TRANSPARENTNEJŠIEHO FINANČNÉHO SEKTORA

Životaschopný, transparentný a konkurencieschopný bankový systém, ktorý poskytuje finančné prostriedky reálnej ekonomike, je nevyhnutnou podmienkou obnovy trvalo udržateľného rastu. Súčasná finančná a hospodárska kríza má svoj pôvod vo finančnom sektore a akákoľvek stratégia na jej úspešné prekonanie si vyžaduje riešenie základných príčin. So zreteľom na túto skutočnosť Európska komisia v roku 2012 pokračovala v uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na kontrolu dotknutej časti bankového sektora EÚ. Prevažná časť činností zahŕňala reštrukturalizáciu bánk, aby v dohľadnej budúcnosti už neboli potrebné žiadne ďalšie finančné prostriedky daňových poplatníkov. V prípadoch, keď banky už prešli reštrukturalizáciou, pokračovala kontrola štátnej pomoci ako *de facto* mechanizmu riešenia v očakávaní komplexnejších právnych predpisov pre jednotný trh². Uplatňovali sa aj

² Komisia predložila návrh jednotného mechanizmu na riešenie krízových situácií bánk. V decembri 2012 Európska rada súhlasila, že tento návrh „by zákonodarné orgány mali preskúmať ako prioritnú záležitosť s cieľom prijať ho v priebehu súčasného parlamentného cyklu“.

pravidlá antitrustovej politiky a kontroly koncentrácií na zabezpečenie toho, aby sa jednotný trh mohol opierať o transparentný a konkurencieschopný finančný sektor³.

Dočasný núdzový režim ako nástroj na reštrukturalizáciu bánk a de facto riešenie ich problémov

Po vypuknutí finančnej krízy v rokoch 2008 a 2009 sa kontrola štátnej pomoci stala – skôr automaticky než zámerne – hlavným nástrojom na úrovni EÚ na riešenie bezprecedentnej situácie. Komisia urýchlene zaviedla osobitný režim štátnej pomoci na kontrolu vládnych záchranných balíkov pre ohrozené banky, v záujme zabezpečenia stability širšieho finančného systému⁴. Osobitný režim bol určený aj na zabezpečenie riadneho fungovania jednotného trhu. Ohrozenie existencie jednotného trhu bolo zrejmé z absolútneho rozsahu vládnych zásahov. V období od 1. októbra 2008 do konca roku 2011 bolo do bánk prevedených približne 1,6 biliónov EUR. Suma, ktorú sľúbili vlády v rámci EÚ, v skutočnosti predstavovala trojnásobok tejto sumy. Väčšia časť z tejto sumy mala podobu vládnych záruk za záväzky bánk a ďalších foriem podpory likvidity, ktoré predstavovali vyše 9 % HDP EÚ, zatiaľ čo rekapitalizácie a podpora znehodnotených aktív predstavovali vyše 3 % HDP EÚ. Osobitný dočasný režim aj naďalej zabezpečoval, že dotknuté banky boli podporované za rovnakých podmienok na celom jednotnom trhu. Na základe týchto dočasných pravidiel, ktoré zostávajú v platnosti tak dlho, kým to budú trh a hospodárske podmienky vyžadovať, môžu európske banky v ohrození získať štátnu pomoc pod podmienkou, že vykonajú reštrukturalizáciu.

Náprava v oblasti finančného sektora na podporu reálnej ekonomiky so súčasnou ochranou daňových poplatníkov

Reštrukturalizácia jednotlivých bánk sa aj naďalej riadila požiadavkou zabezpečiť životaschopné podnikateľské modely, ktoré podporia reálnu ekonomiku. Prijali sa rozhodnutia zahŕňajúce znižovanie nákladov, odpredaje a zameranie sa na hlavné činnosti, okrem iného aj v súvislosti s niektorými nemeckými krajinskými bankami (*NordLB* a *BayernLB*), španielskymi bankami *CAM* a *UNNIM* a *lotyšskou hypotekárnou bankou*.⁵ Osobitná pozornosť sa venovala zabezpečeniu toho, aby peniaze daňových poplatníkov boli použité na obnovu dlhodobej životaschopnosti bánk a aby boli splatené daňovým poplatníkom v strednodobom horizonte a bez strát; niektorí príjemcovia pomoci už skutočne začali splácať pomoc, ktorú získali od svojich vlád⁶.

Kontrola štátnej pomoci v rámci programov ekonomických úprav pre *Írsko*, *Portugalsko* a *Grécko* významne prispievala k reštrukturalizácii⁷ celých bankových sektorov týchto krajín ako súčasť širšieho úsilia nielen Komisie, ale aj ECB a vo väčšine prípadov aj MMF. Hlavnou úlohou bolo zabezpečiť integritu jednotného trhu v súvislosti s masívnou verejnou finančnou podporou.

Reštrukturalizácia španielskeho bankového sektora

³ V reakcii na výzvy Európskeho parlamentu a Hospodárskeho a sociálneho výboru na prijatie opatrení v prospech spravodlivých, dobre regulovaných a transparentných finančných trhov.

⁴ Osobitné pravidlá v podstate znamenajú, že na finančný sektor sa nevzťahujú bežné pravidlá pre pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu (pozri IP/11/1488).

⁵ Komplexný obraz je uvedený v prílohe č. 2 k pracovnému dokumentu útvarov Komisie priloženému k tejto správe.

⁶ Pozri okrem iného vec SA.28487 (pozri tlačovú správu IP/12/847).

⁷ A v prípade potreby aj riešenie, ako to bolo v prípade Poľnohospodárskej banky Grécka.

V júli 2012 Euroskupina schválila Memorandum o porozumení v súvislosti s odvetvovým programom pre španielsky finančný sektor. Na základe tohto memoranda sa vykonal prísny záťažový test pokrývajúci trojročné obdobie do roku 2014. Záťažový test identifikoval kapitálový schodok vo výške okolo 60 miliárd EUR v desiatich bankách. Dve z týchto bánk, Banco Popular a Ibercaja, získali potrebný kapitál na trhu alebo prostredníctvom opatrení vedenia. Zostávajúcich osem bánk, ktoré neboli schopné vyrovnať schodok zo súkromných zdrojov, bolo rekapitalizovaných pomocou finančných prostriedkov programu a reštrukturalizujú sa alebo sa ich situácia rieši v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Prvá skupina zahŕňala banky, ktoré už boli pod kontrolou španielskych orgánov: *BFA/Bankia*, *Catalunya Caixa*, *Nova Caixa Galicia* a *Banco de Valencia*. Plány reštrukturalizácie týchto bánk boli schválené 28. novembra 2012. Rozhodnutia o reštrukturalizácii bánk v druhej skupine, ktorá zahŕňala *Banco Mare Nostrum*, *Banco CEISS*, *Caja3* a *Liberbank*, boli prijaté 20. decembra 2012. Výsledkom bolo, že do konca roku 2012 bol celý španielsky finančný systém plne kapitalizovaný. Cieľom plánov reštrukturalizácie pre tieto banky je obnoviť ich životaschopnosť a schopnosť poskytovať úvery reálnej ekonomike a zároveň minimalizovať náklady pre daňových poplatníkov a obmedziť narušenie hospodárskej súťaže na minimum. Z požadovaného kapitálu vo výške 57 miliárd EUR pre zostávajúcich osem bánk sa 37 miliárd EUR použije z programu EÚ určeného pre španielsky finančný sektor. Pokiaľ ide o zvyšných 18 miliárd EUR, 12 miliárd EUR má formu rozdelenia záťaže medzi držiteľov podriadeného dlhu, 5 miliárd EUR pochádza z predaja aktív bankami a 1 miliarda EUR je vo forme prevodu úverov na nehnuteľnosti na SAREB, „zlú banku“, ktorá bola zriadená španielskymi orgánmi.

Politika hospodárskej súťaže dopĺňa právne predpisy pre jednotný trh EÚ s cieľom zvýšiť transparentnosť, spravodlivosť a stabilitu finančných trhov

Zavádza sa ambiciózný balík regulačných predpisov pre jednotný trh s cieľom sprehľadniť finančné trhy, aby sa riešili príčiny finančnej krízy v oblastiach, ako napr. deriváty. Politika hospodárskej súťaže EÚ toto legislatívne úsilie samozrejme podporuje. Transparentnosť je zásadná pre trhy, na ktorých vládne hospodárska súťaž.

V roku 2012 Komisia pokračovala vo vyšetovaní viacerých prípadov porušenia protimonopolných pravidiel v súvislosti s referenčnými sadzbami *Libor*, *Euribor* a *Tibor*. Toto vyšetovanie sa týka mnohých bánk a maklérov. Význam finančných derivátových produktov spojených s týmito referenčnými sadzbami je potrebné neustále zdôrazňovať. Podľa Banky pre medzinárodné zúčtovanie (BIS) v júni 2012 bola zostatková hrubá trhovú hodnota úrokových derivátov vo všetkých menách 19 biliónov USD⁸. Tieto produkty hrajú kľúčovú úlohu v riadení rizík v rámci jednotného trhu. Komisia začala protimonopolné vyšetovania pred vypuknutím škandálu spojeného so sadzbou *Libor*, ktorý bol vyvolaný odhaleniami týkajúcimi sa manipulácie s referenčnými sadzbami *Libor/Tibor* a neskôr aj *Euribor* a ktorý vyústil do trestných vyšetovaní a vyšetovaní podľa finančnej regulácie v mnohých jurisdikciách. V júli 2012 Komisia zmenila predchádzajúci legislatívny návrh tak, aby sa vzťahoval aj na typ manipulácie, ktorá sa objavila v súvislosti so škandálom *Libor*, a aby sa tento typ manipulácie považoval za trestný čin.

Komisia sa zaoberala aj dvomi protimonopolnými vyšetovaniami na trhu swapov na úverové zlyhanie (CDS), ktoré sa začali v roku 2011. Komisia pokračovala najmä v analýze spolupráce medzi radom popredných investičných bánk a poskytovateľom informačných služieb. Toto vyšetovanie má zistiť, či tieto subjekty konali s cieľom udržať si svoju pozíciu na ziskovom trhu mimoburzových derivátov (OTC) CDS tým, že bránili rozvoju derivátov CDS obchodovaných na burze spôsobom, ktorý mohol porušovať právne predpisy hospodárskej súťaže EÚ.

⁸ Banka pre medzinárodné zúčtovanie, november 2012, k dispozícii na webovej stránke <http://www.bis.org/statistics/derstats.htm>, údaje dostupné na webovej stránke <http://www.bis.org/statistics/otcder/dt21a21b.pdf>.

Koordinované úsilie Komisie a zákonodarcu EÚ o zvýšenie transparentnosti na finančných trhoch prostredníctvom právnych predpisov pre jednotný trh môže byť zmarené tajnými dohodami, ktoré narúšajú hospodársku súťaž a zneužívaním pravidiel. Politika hospodárskej súťaže EÚ môže byť a je používaná ako súčasť širšieho súboru opravných prostriedkov⁹.

V roku 2012 Komisia použila aj svoje nástroje na kontrolu koncentrácií s cieľom zabezpečiť konkurenčné ceny pre spoločnosti, ktoré spravujú svoje riziká investovaním do derivátov v EÚ. Dňa 1. februára 2012 Komisia zakázala navrhovanú fúziu medzi burzami *Deutsche Börse* a *New York Stock Exchange Euronext*. Komisia dospela k záveru, že táto fúzia by vylúčila hospodársku súťaž a viedla by k takmer monopolu na niektorých trhoch s derivátmi, najmä na svetových trhoch s derivátmi na európske akcie a indexy vlastného imania a s derivátmi na európsku úrokovú sadzbu. V týchto oblastiach boli uvedené dve burzy *de facto* jedinými dôveryhodnými globálnymi aktérmi. Komisia usúdila, že fúzia by pravdepodobne viedla k vyšším cenám a menšej inovácii pre klientov derivátových operácií a že opravné prostriedky navrhnuté zmluvnými stranami boli nedostatočné na odstránenie týchto obáv.

Uľahčovanie transakcií na celom jednotnom trhu prostredníctvom lepšie fungujúcich platobných systémov

V roku 2012 Komisia pokračovala v uplatňovaní protimonopolných opatrení voči správaniu, ktoré narúša hospodársku súťaž, týkajúceho sa multilaterálnych výmenných poplatkov (MIF) účtovaných spoločnosťami vydávajúcimi kreditné karty, najmä Visa a MasterCard. Poplatky MIF tvoria významnú časť celkových nákladov, ktoré musia platiť maloobchodníci za prijímanie platobných kariet. V roku 2010 bolo v Európskom hospodárskom priestore (EHP) uskutočnených 35 miliárd platieb kartami v celkovej výške 1,8 bilióna EUR.

Kreditné a debetné karty Visa predstavujú približne 41 % všetkých platobných kariet vydaných v EHP. Platobné karty Visa prijíma vyše päť miliónov obchodníkov. V roku 2012 Komisia zaslala spoločnosti *Visa* doplňujúce oznámenie námietok týkajúce sa poplatkov MIF, ktoré si táto spoločnosť účtuje za transakcie so spotrebiteľskými kreditnými kartami v EHP¹⁰. Komisia dospela k predbežnému záveru, že poplatky MIF znižujú cenovú konkurenciu medzi bankami, ktoré prijímajú karty, umelo zvyšujú náklady obchodníkov na prijatie kreditnej karty a v konečnom dôsledku zvyšujú spotrebiteľské ceny. Komisia navyše zistila, že povinnosť cezhraničných nákupcov uhrádzať MIF platné v krajine transakcie bráni cezhraničnému nadobúdaniu a udržiava rozčlenenie jednotného trhu na vnútroštátne trhy, čo zabraňuje obchodníkom ťažiť z nižších poplatkov MIF v iných členských štátoch.

Analýza Komisie vo veci spoločnosti *Visa* je v súlade s rozsudkom Všeobecného súdu EÚ z mája vo veci *MasterCard*, ktorá plne potvrdila závery Komisie týkajúce sa charakteru poplatkov MIF, ktoré narúšajú hospodársku súťaž¹¹.

2. REFORMA ŠTÁTNEJ POMOCI PRE ĎALŠÍ ROZVOJ JEDNOTNÉHO TRHU A PODPORU RASTU V KONTEXTE OBMEDZENÝCH VEREJNÝCH ZDROJOV

⁹ Ako to požadoval Európsky parlament.

¹⁰ Po začatí konania v marci 2008 Komisia zaslala spoločnosti *Visa* v apríli 2009 oznámenie námietok týkajúce sa multilaterálnych výmenných poplatkov („MIF“) za transakcie so spotrebiteľskými debetnými a kreditnými kartami (pozri MEMO/09/151). Spoločnosť *Visa Europe* ponúkla záväzky obmedziť výšku svojich poplatkov MIF za transakcie s debetnými kartami na 0,20 %. V decembri 2010 Komisia rozhodla, že tieto záväzky sa stanú záväznými (pozri IP/10/1684). Konanie týkajúce sa poplatkov MIF za transakcie s kreditnými kartami pokračuje.

¹¹ Vec T-111/08, rozsudok z 24. mája 2012, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

V uplynulom roku boli prijaté prvé rozhodnutia, ktorými sa uplatňuje nový rámec štátnej pomoci pre služby všeobecného hospodárskeho záujmu (ďalej len „SVHZ“) prijatý v roku 2011. V máji 2012 Komisia spustila ešte ambicióznejší program reforiem: modernizáciu štátnej pomoci.

Nadobudnutie účinnosti nových pravidiel SVHZ: vyťažiť maximum z obmedzených verejných rozpočtov na podporu európskeho sociálneho a hospodárskeho modelu

SVHZ sú služby vo verejnom záujme, ktoré by trhové sily neposkytovali, alebo aspoň nie v takej forme, ktorá by bola dostupná pre všetkých. SVHZ sú neoddeliteľnou súčasťou európskeho modelu sociálneho trhového hospodárstva.

Nové pravidlá SVHZ (s účinnosťou od 31. januára 2012) pomáhajú orgánom verejnej správy pri navrhovaní inteligentnejších, hospodárnejších a účinnejších služieb v oblastiach, ako sú energetika, doprava, telekomunikácie a poštové služby. Nový prístup znamená, že Komisia sa zameria na SVHZ, na ktoré vlády poskytujú veľké množstvo finančných prostriedkov, a preto sa s nimi spája väčšie riziko narušenia hospodárskej súťaže na jednotnom trhu. Prvé rozhodnutia (napríklad Post Office Limited)¹² ilustrujú, ako pravidlá štátnej pomoci môžu zaručiť nepretržité poskytovanie poštových a iných základných služieb vo verejnom záujme a zároveň zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž na jednotnom trhu¹³ (pozri aj oddiel 3.3 ďalej v texte).

Modernizácia štátnej pomoci: riešenie dvojitého problému súvisiaceho s rastom a rozpočtovými obmedzeniami pri súčasnej ochrane jednotného trhu

Dňa 8. mája 2012 Komisia začala modernizáciu štátnej pomoci, ktorá predstavuje reformu celej politiky štátnej pomoci. Jedným z hlavných cieľov modernizácie štátnej pomoci je jej prednostné uplatňovanie na prípady s významným vplyvom na jednotný trh. Ďalším hlavným cieľom je zabezpečiť, aby sa obmedzené verejné rozpočty zamerali na prípady skutočného zlyhania trhu, t. j. aby neboli zbytočne použité na projekty, ktoré by boli vykonané v každom prípade. Inými slovami, cieľom modernizácie štátnej pomoci je zjednodušiť posudzovanie pomoci, ktorá je správne navrhnutá, zacielená na zistené zlyhania trhu a ciele spoločného záujmu ktorá narúša hospodársku súťaž čo najmenej („dobrá pomoc“). Pomoc, ktorá neposkytuje skutočné stimuly pre spoločnosti, vytláča súkromné investície a udržiava neefektívne spoločnosti, ktoré nie sú životaschopné a žijú z podpory („zlá pomoc“)¹⁴. Dobrá pomoc posilňuje jednotný trh, zatiaľ čo zlá pomoc ho oslabuje. Štátna pomoc je horizontálny nástroj, ktorý rozširuje svoju pôsobnosť na celý jednotný trh, v neposlednom rade na nedávno liberalizované sieťové odvetvia. Preto môže a musí byť navrhnutá a použitá tak, aby pomáhala členským štátom opäť naštartovať rast a zároveň zabezpečiť fiškálnu udržateľnosť.

Proces modernizácie štátnej pomoci sa začal revíziou veľkého počtu kľúčových usmernení a rámcov štátnej pomoci. Cieľom je zabezpečiť ich súlad s koherentnou celkovou filozofiou a metodológiou. Na tento účel Komisia začala verejné konzultácie o existujúcich pravidlách štátnej pomoci pre širokopásmovú infraštruktúru, ochranu životného prostredia a regionálny

¹² Vec COMP/SA.33054 Post Office Limited: Náhrada za čisté náklady vzniknuté udržiavaním ekonomicky neživotaschopnej siete počas obdobia 2012 – 2015 a predĺžením nástroja pre prevádzkový kapitál (pozri IP/12/320). Vec bola posúdená podľa článku 106 ZFEÚ.

¹³ Reakcia na výzvy EP a Hospodárskej a sociálnej rady OSN (ECOSOC).

¹⁴ Prejav podpredsedu Európskej komisie J. Almunia v Európskom parlamente 8. októbra 2012 (pozri SPEECH/12/701), v ktorom predstavil pracovný program politiky hospodárskej súťaže na obdobie 2013 – 2014. Dostupný na webovej stránke: http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-12-701_en.htm.

rozvoj. Pokračovali aj práce na skôr začatom preskúvaní pomoci v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, rizikového kapitálu, záchranu a reštrukturalizácie podnikov. Zámerom je, aby väčšina pravidiel týkajúcich sa modernizácie štátnej pomoci bola zavedená do konca funkčného obdobia súčasného Európskeho parlamentu¹⁵.

3. PODPORA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH: OPORA VNÚTORNÉHO TRHU

3.1. Integrácia energetických trhov na podporu udržateľnosti

Odstránenie zostávajúcich prekážok na trhoch so zemným plynom a s elektrinou si vyžaduje právne predpisy jednotného trhu podporované politikou hospodárskej súťaže

V roku 2005 Komisia vykonala hĺbkový odvetvový prieskum trhov so zemným plynom a s elektrinou, ktorý odhalil, že – napriek úsiliu o integráciu jednotného trhu od konca 90. rokov 20. storočia prostredníctvom odvetvovej regulácie EÚ – stále pretrvávajú vážne prekážky hospodárskej súťaže, najmä koncentrované trhy s veľkými vstupnými prekážkami, ktorým často dominujú vertikálne integrovaní tradiční zásobovatelia. Tieto problémy boli znásobené obmedzenými kapacitami prepojenia medzi členskými štátmi. Uvedená situácia viedla k rozdielnym cenám a podmienkam dodávok na celom jednotnom trhu. Komisia v nadväznosti na svoj prieskum začala uplatňovať protimonopolné opatrenia, pričom často použila rozhodnutia o prijatí záväzkov, ktoré ponúkli dominantní hráči na trhoch so zemným plynom a elektrinou vo viacerých krajinách¹⁶.

Politika hospodárskej súťaže EÚ nemôže sama o sebe integrovať európske trhy so zemným plynom a elektrinou, zabezpečiť konkurenčné ceny a bezpečnosť dodávok. V roku 2011 bol preto prijatý tretí legislatívny balík pre zemný plyn a elektrinu, ktorý sa v súčasnosti zavádza, so zámerom vytvoriť do roku 2014 jednotný celoeurópsky trh s energiou.

Posun v sústredení sa na uplatňovanie protimonopolných opatrení v odvetví energetiky smerom na východ

Od zverejnenia výsledkov odvetvového prieskumu na trhoch so zemným plynom a elektrinou v roku 2005 sa väčšina protimonopolných vyšetrovaní a rozhodnutí v tejto oblasti zameriava na trhy západnej Európy. Nedávno, najmä v priebehu roku 2012, sa dôraz presunul smerom na východ. Miera cezhraničného prepojenia plynárenských sietí v strednej a vo východnej Európe je menšia než pri sieťach v západnej Európe.

V prípade spoločnosti ČEZ, ktorý sa týkal údajného zneužitia dominantného postavenia zo strany českého tradičného zásobovateľa elektrickou energiou, Komisia v roku 2012 podrobila testu trhu štrukturálne záväzky zamerané na nápravu problému uzavretia českého trhu s elektrinou. V Bulharsku Komisia prešetruje potenciálny problém uzavretia trhu národným plynárenským podnikom BEH, ako aj prekážky brániace cezhraničnému obchodu s elektrinou. Dňa 11. decembra 2012 Komisia navyše začala formálne protimonopolné

¹⁵ Tamže.

¹⁶ Napríklad v dôsledku protimonopolného vyšetrovania Komisie sa nemecká spoločnosť E.On zaviazala odpredať v roku 2008 svoje aktíva na výrobu elektrickej energie a vysokonapäťovú prenosovú sústavu, čo predstavuje míľnik v otvorení nemeckého trhu. Ďalšie vyšetrovania pomohli odstrániť obmedzenia v cezhraničnom obchodovaní so zemným plynom a elektrinou. Napríklad na základe vyšetrovania Komisie došlo k zmenám švédskej energetickej prenosovej sústavy, ktorá bránila vývozu tým, že obmedzovala kapacitu prepojenia so susednými krajinami.

konanie proti spoločnosti OPCOM, ktorá umožňuje výrobcom a kupujúcim obchodovať s elektrinou v Rumunsku, a proti jej materskej spoločnosti Transelectrica, štátnemu podniku, ktorý má kontrolu nad elektrickou prenosovou sústavou v tomto členskom štáte. Komisia sa obáva, že OPCOM môže zneužívať svoje dominantné postavenie diskrimináciou spoločností na základe ich štátnej príslušnosti alebo miesta ich zriadenia. Výmena elektrickej energie je kľúčová pre transparentnú a spoľahlivú tvorbu cien elektriny.

V roku 2012 Komisia začala aj protimonopolné konanie proti spoločnosti Gazprom v súvislosti s jej údajným správaním sa na trhoch so zemným plynom v mnohých krajinách strednej a východnej Európy. Konanie sa začalo na základe obáv Komisie, že Gazprom môže mať dominantné postavenie v zásobovaní trhov primárneho spracovania zemného plynu v strednej a vo východnej Európe, pričom pre niektoré z nich je Gazprom prakticky jediným dodávateľom, a že toto svoje postavenie môže zneužívať. V konaní sa zameriava na to, či spoločnosť Gazprom rozdelila trhy so zemným plynom tým, že bráni voľnému toku zemného plynu medzi krajinami EÚ, a či stanovuje podmienky používania infraštruktúry, ktoré bránia diverzifikácii zdrojov dodávok zemného plynu. Rozsah konania sa vzťahuje aj na prípadné stanovovanie neprimeraných cien pre odberateľov.

Zohľadňovanie energeticky náročných podnikov v kontexte európskeho systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov

Ochrana energeticky náročných odvetví proti úniku uhlíka so súčasným zachovaním integrity jednotného trhu

Komisia prijala dôležité pravidlá štátnej pomoci aj v súvislosti s trhom s elektrinou. Reforma systému obchodovania s emisiami EÚ (ETS) schválená v roku 2009, ktorá nadobúda účinnosť od roku 2013, znamená, že výrobcovia elektrickej energie už nebudú dostávať bezplatné kvóty na emisie CO₂, čo by pre spoločnosti v EÚ mohlo znamenať vyššie účty za elektrinu. Prijaté pravidlá umožňujú členským štátom kompenzovať zariadenia vo väčšine energeticky náročných odvetví za časť prípadných vyšších nákladov na elektrinu v dôsledku ETS od roku 2013¹⁷. Pravidlá boli nastavené tak, aby minimalizovali narušenie hospodárskej súťaže na jednotnom trhu vo forme pretekov o dotácie v čase ekonomickej neistoty a potreby rozpočtovej disciplíny napríklad tým, že neumožňujú úplnú kompenzáciu vyšších cien elektriny, a tiež postupným znižovaním kompenzácií po určitom čase. Zároveň boli navrhnuté tak, aby sa zachoval cieľ EÚ dekarbonizovať európske hospodárstvo. Odvetvia oprávnené na kompenzácie zahŕňajú výrobcov hliníka, medi, hnojív, ocele, papiera, bavlny, chemických látok a niektorých plastov. Nový systém pomoci umožňuje členským štátom zabrániť presunu výroby z EÚ do tretích krajín s menej prísnou reguláciou v oblasti životného prostredia, čo by mohlo ohroziť cieľ znížiť celosvetové emisie skleníkových plynov.

3.2. Súvisiace právne predpisy pre jednotný trh v oblasti telekomunikácií

Právne predpisy pre jednotný trh EÚ dosiahli za posledných 15 rokov veľký pokrok v zavádzaní hospodárskej súťaže na telekomunikačné trhy. Tradiční prevádzkovatelia už nevlastnia monopol a musia poskytovať veľkoobchodné služby a prístup do siete aj pre alternatívnych operátorov. Mnohé bývalé monopolné subjekty si však stále udržiavajú silnú trhovú pozíciu na základe vlastníctva pevných sietí, ktoré vybudovali v čase svojho monopolu.

Navyše, pokiaľ ide o mobilné siete, štyria z piatich občanov EÚ odoberajú služby od jedného zo štyroch hlavných poskytovateľov služieb mobilných sietí. Súčasne s tým sú mnohé prvky telekomunikačných trhov aj naďalej prevažne vnútroštátne, napr. vydávanie licencií

¹⁷ Pravidlá umožňujú dotácie až do výšky 85 % zvýšenia nákladov na elektrinu v najvýkonnejších spoločnostiach v každom odvetví v období rokov 2013 – 2015, čo je strop, ktorý sa bude postupne znižovať na 75 % v období rokov 2019 – 2020.

prevádzkovateľom a spektrum mobilných služieb. Sme ešte ďaleko od uskutočnenia jednotného trhu EÚ pre telekomunikácie; namiesto toho je tu mnoho operátorov, ktorí pôsobia na 27 samostatných trhoch. Okrem toho stále pretrvávajú prekážky, ktoré obmedzujú schopnosť spotrebiteľov plne využiť liberalizáciu trhu. Z nedávnej štúdie o poskytovaní internetových služieb¹⁸ vyplýva, že chýbajúce transparentné a porovnateľné informácie, ako aj zmluvné prekážky (ako napríklad dlhé trvanie zmluvy a poplatky za predčasné ukončenie zmluvy) odrádzajú spotrebiteľov od prechodu k inému poskytovateľovi.

Riešenie trhovej sily a roztrieštenosti telekomunikačných trhov súbežne s právnymi predpismi pre jednotný trh

V tomto kontexte je potrebné, aby uplatňovanie právnych predpisov hospodárskej súťaže EÚ *ex post* sprevádzalo reguláciu jednotného trhu *ex ante*, najmä s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky prístupu pre nových účastníkov trhu.

V roku 2012 súdy Únie potvrdili¹⁹ rozhodnutie Komisie z roku 2007, ktorým uložila pokutu spoločnosti *Telefónica* za zneužitie dominantného postavenia na španielskom trhu so širokopásmovým pripojením. Ceny, ktoré *Telefónica* účtovala svojim veľkoobchodným odberateľom – ktorí boli zároveň jej konkurentmi na maloobchodnej úrovni –, ich prinútili byť stratovými, ak chceli aj naďalej pôsobiť na trhu.

Komisia sa zaoberala prípadom nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže v súvislosti s možným protisúťažným konaním spoločnosti *Slovak Telekom* na niekoľkých veľkoobchodných trhoch so širokopásmovým pripojením na Slovensku a skúmala, či za konanie spoločnosti *Slovak Telekom* môže niesť zodpovednosť jej materská spoločnosť *Deutsche Telekom*.

Komisia sa zaoberala aj prípadom nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže proti spoločnostiam *Telefónica* a *Portugal Telecom* v súvislosti s ich dohodou, že si nebudú navzájom konkurovať na španielskych telekomunikačných trhoch. Ide o prvý prípad porušenia protimonopolných pravidiel v odvetví telekomunikácií, ktorý sa týka cezhraničnej dohody o rozdelení trhu. Pre Komisiu je obzvlášť dôležité preskúmať tento problém, aby sa predišlo umelému roztriešteniu jednotného trhu pozdĺž hraníc jednotlivých štátov.

Komisia skúmala aj spôsob, akým päť veľkých telekomunikačných prevádzkovateľov (tzv. „E5“: spoločnosti *Deutsche Telekom*, *France Télécom*, *Telefónica*, *Vodafone* a *Telecom Italia*), ako aj asociácia pre mobilný sektor GSMA vypracovali normy pre budúce mobilné komunikačné služby. Cieľom Komisie bolo ubezpečiť sa, že proces normalizácie nebol využitý na obmedzenie konkurencie.

Podľa nariadenia EÚ o fúziách Európska komisia bezpodmienečne schválila vytvorenie spoločného podniku spoločností *Vodafone*, *Telefónica* a *Everything Everywhere* v oblasti mobilného obchodovania v Spojenom kráľovstve. Mobilné obchodovanie alebo „mobilné peňaženky“ je rodiace sa a rýchlo napredujúce odvetvie. Hlavným zámerom Komisie bolo zabezpečiť, aby tieto typy trhov zostali otvorené pre nové konkurenčné riešenia, a to bez zbytočných prekážok. Z vyšetrovania vyplynulo, že už existuje mnoho alternatív a v blízkej budúcnosti sa veľmi pravdepodobne objaví mnoho ďalších na zabezpečenie primeraného

¹⁸ Fungovanie trhu pre prístup k internetu a poskytovanie internetových služieb z hľadiska spotrebiteľa v Európskej únii. Štúdia uskutočnená v mene Európskej komisie, Generálne riaditeľstvo pre zdravie a spotrebiteľov (uverejnenie sa očakáva v apríli 2013).

¹⁹ Vec T-336/07, rozsudok z 29. marca 2012, zatiaľ neuvverejnený v Zbierke.

konkurenčného tlaku na platformu spoločného podniku pre mobilnú peňaženku v Spojenom kráľovstve.

V decembri 2012 Komisia schválila aj akvizíciu, v rámci ktorej spoločnosť *Hutchison 3G Austria* získala kontrolu nad konkurenčnou spoločnosťou Orange, čím sa počet poskytovateľov služieb mobilných sietí znížil na troch. Súhlas bol podmienený celým radom podmienok. Spoločnosť Hutchison sa zaviazala sprístupniť frekvenčné spektrum, čo je nevyhnutnou podmienkou pre vstup nových poskytovateľov služieb mobilných sietí. Spoločnosť Hutchison sa ďalej zaviazala umožniť veľkoobchodný prístup až 16 virtuálnym operátorom, ktorí nevlastnia úplnú sieť. Pred vykonaním koncentrácie museli zmluvné strany uzavrieť dohodu s prvým novým účastníkom.

Podpora zavádzania širokopásmovej infraštruktúry na celom jednotnom trhu

Ďalším strategickým zámerom politiky hospodárskej súťaže EÚ v roku 2012 bolo zavedenie novej infraštruktúry pre širokopásmové siete na celom jednotnom trhu. Hlavným problémom v tejto oblasti bolo, že komerční poskytovatelia služieb mobilných sietí, ktorí znášajú väčšinu investícií, majú len malú motiváciu rozširovať dosah svojich sietí do vzdialených, riedko osídlených a vidieckych oblastí, kde ich náklady nebude znášať samotný trh. Cieľom digitálnej agendy – jednej z hlavných iniciatív stratégie Európa 2020 – je priniesť základné širokopásmové pripojenie pre všetkých Európanov do roku 2013 a snažiť sa zabezpečiť, aby do roku 2020: i) mali všetci Európania prístup k výrazne rýchlejšiemu internetu (nad 30 Mb/s) a ii) 50 % alebo viac európskych domácností malo vysokorýchlostné pripojenie na internet (nad 100 Mb/s). Je zrejmé, že v niektorých prípadoch sú na riešenie zlyhania trhu potrebné vládne dotácie. Komisia v posledných dvoch rokoch skutočne schválila pomoc vo výške asi 4 miliardy EUR, pričom si okrem iného overila, že verejné prostriedky nebudú slúžiť na vytlačenie súkromných investícií.

Komisia v priebehu roka dokončila – ako súčasť projektu komplexnej modernizácie štátnej pomoci – aktualizáciu pravidiel štátnej pomoci pre širokopásmovú infraštruktúru, t. j. usmernenia pre širokopásmové siete, na ich ďalšie zosúladenie s ambicióznymi cieľmi Digitálnej agendy podporovať veľmi rýchle širokopásmové pripojenia v celej EÚ. Na tento účel je cieľom nových usmernení dosiahnuť správny pomer medzi verejnými a súkromnými investíciami pri budovaní prostredia, ktoré podporuje hospodársku súťaž (napr. zabezpečením otvoreného prístupu pre všetkých operátorov v rámci jednotného trhu k štátom financovanej infraštruktúre). Tradiční vnútroštátni operátori stále ovládajú trhy so širokopásmovým pripojením, s výnimkou niekoľkých krajín, kde bola zavedená celoštátna káblová infraštruktúra. S cieľom pomôcť dosiahnuť cieľ Digitálnej agendy poskytovať do roku 2020 vysokorýchlostné pripojenie (nad 100 Mb/s) polovici európskych domácností revidované usmernenia umožnia verejné financovanie aj v mestských oblastiach, avšak za veľmi prísnych podmienok na zabezpečenie podpory hospodárskej súťaže.

Európska komisia prijala aj návrh na zmenu splnomocňujúceho nariadenia z roku 1998. To by Komisii umožnilo vyňať určité kategórie pomoci pre širokopásmovú infraštruktúru z predchádzajúceho oznámenia Komisii a zjednodušiť proces schvaľovania určitých typov projektov. Týka sa to najmä:

- pomoci zahŕňajúcej základné širokopásmové pripojenie v regiónoch, kde neexistuje žiadna širokopásmová infraštruktúra a kde sa takáto infraštruktúra pravdepodobne ani v blízkej budúcnosti nevybuduje („biele“ oblasti), a malých opatrení individuálnej pomoci, ktoré sa vzťahujú na prístupové siete novej generácie s veľmi vysokou rýchlosťou („NGA“) v „bielych oblastiach NGA“,
- pomoci pre stavebno-inžinierske práce širokopásmového pripojenia a pre pasívnu širokopásmovú infraštruktúru.

3.3. Podpora účinných cezhraničných poštových služieb so súčasným zabezpečením služieb vo verejnom záujme

Poštové služby sú ďalším klasickým sieťovým odvetvím s kľúčovým významom pre fungovanie jednotného trhu. Mnoho európskych firiem sa čoraz viac spolieha na včasné dodávky, aby udržali náklady na zásoby na optimálnej úrovni. V rámci svojich logistických reťazcov často využívajú služby expresného doručovania zásielok, najmä pri cezhraničnej

preprave. Z hľadiska rastu je nevyhnutné, aby cezhraničné poštové služby fungovali čo najefektívnejšie. Efektívne poštové služby sú navyše nástrojom na využívanie rastúceho potenciálu cezhraničného elektronického obchodu.

Poštový sektor zároveň predstavuje základné služby všeobecného hospodárskeho záujmu (SVHZ), ktoré môžu potrebovať štátnu pomoc v situáciách, v ktorých by sám trh nezaručoval všeobecné a cenovo dostupné služby. Pravidlá hospodárskej súťaže a jednotného trhu EÚ zosúladujú tieto dve požiadavky.

Postupné zavádzanie nových pravidiel, ktoré zabezpečujú životaschopnosť SVHZ a spravodlivú hospodársku súťaž na celom jednotnom trhu

Prvý prípad uplatnenia nového rámca štátnej pomoci pre SVHZ, ktorý nadobudol účinnosť 31. januára 2012, sa týkal práve sektora poštových služieb. V marci 2012 prijala Komisia na základe nového rámca pre SVHZ dve rozhodnutia týkajúce sa spoločnosti UK Post Office Limited. Komisia dospela k záveru, že pomoc nepresahovala čisté náklady na vykonávanie verejnej služby zverenej spoločnosti Post Office Ltd a že poverenie bolo v súlade s pravidlami pre verejné obstarávanie. Poverovacia listina aj dohoda o financovaní, ktorá upravovala úhradu náhrady, obsahovali primerané ustanovenia na stimuláciu efektívneho poskytovania verejnej služby v súlade so strategickým plánom spoločnosti Post Office Ltd na obdobie rokov 2012 – 2015, ktorý je zameraný na modernizáciu a zlepšenie poskytovania služieb v jej sieti podľa ročných míľnikov efektivity.

Komisia rovnako schválila aj opatrenie daňovej úľavy vo výške 764 miliónov EUR zo strany Francúzska voči spoločnosti *La Poste*, francúzskemu tradičnému poskytovateľovi poštových služieb, aby mohol pokryť náklady na udržiavanie hustej siete poštových služieb v období 2008 – 2012. Schválila aj kompenzáciu nákladov vo výške 1,2 miliardy EUR, ktoré vznikli spoločnosti *La Poste* pri plnení jej úlohy prepravy a doručovania tlače za uvedené obdobie. Obe opatrenia pomoci sú v súlade s pravidlami štátnej pomoci EÚ, pretože len čiastočne kompenzujú čisté náklady na dôležité úlohy služieb vo verejnom záujme, ktoré plní spoločnosť *La Poste*, a teda jej neposkytujú nespravodlivú konkurenčnú výhodu na jednotnom trhu.

Sektor poštových služieb si zasluhuje osobitnú pozornosť vzhľadom na to, že do konca roku 2012 bol v celej EÚ plne liberalizovaný. Na tento účel prijala Komisia štyri zásadné rozhodnutia o štátnej pomoci poskytnutej *Nemeckom*, *Belgickom*, *Francúzskom* a *Gréckom* ich tradičným poskytovateľom poštových služieb. V prípade Nemecka a Belgicka Komisia nariadila vrátiť značné sumy nezlučiteľnej pomoci, zatiaľ čo v prípade Francúzska a Grécka podporu schválila. Spoločnosti *Deutsche Post* a *Belgian Post* dostali pomoc v sume, ktorá prevyšovala úroveň potrebnej kompenzácie za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré im boli zverené orgánmi verejnej správy. Komisia preto rozhodla, že táto ďalšia pomoc je nezlučiteľná s jednotným trhom, pretože poskytla týmto dvom spoločnostiam výhodu v porovnaní s ich konkurentmi v obchodných činnostiach nad rámec ich mandátu na služby vo verejnom záujme.

Kontrola koncentrácií na zabezpečenie trvalej hospodárskej súťaže na trhoch cezhraničných zásielok

Vývoj v sektore poštových služieb bol podrobený aj kontrole koncentrácií. Navrhovaná koncentrácia, v rámci ktorej spoločnosť *UPS* mala prevziať kontrolu nad spoločnosťou *TNT*, by znížila počet spoločností, ktoré kontrolujú celoeurópske siete expresnej prepravy zásielok,

zo štyroch na tri. Dňa 20. júla 2012 Komisia začala hĺbkové vyšetrenie plánovanej koncentrácie. Dňa 30. januára 2013 navrhovanú akvizíciu zakázala. Táto transakcia by obmedzila hospodársku súťaž v pätnástich členských štátoch v oblasti expresného doručovania malých zásielok do ďalších európskych krajín. V týchto členských štátoch by uvedená akvizícia znížila počet dôležitých aktérov na troch, resp. dvoch, keď v niektorých prípadoch by spoločnosť DHL zostala jedinou alternatívou k spoločnosti UPS. Koncentrácia by preto pravdepodobne poškodila zákazníkov tým, že by spôsobila zvyšovanie cien a odstránila by konkurenčný tlak vyvíjaný spoločnosťou TNT. Komisia dôkladne posúdila navrhované nápravné opatrenia a vykonala aj test trhu, v rámci ktorého prebehli konzultácie so zákazníkmi a s ďalšími zainteresovanými stranami. Tieto nápravné opatrenia sa však ukázali ako nedostatočné na odstránenie zistených problémov v súvislosti s hospodárskou súťažou.

4. POMOC PRI UVOĽŇOVANÍ POTENCIÁLU ZNALOSTNEJ EKONOMIKY

4.1. Prevencia zneužitia vo vznikajúcich a rýchlo napredujúcich digitálnych odvetviach

V digitálnych odvetviach môžu sieťové efekty a uzamykanie trhov vytvárať barikády, ktoré by mohli byť použité na vylúčenie konkurencie alebo nových účastníkov na trhu. Komisia už skôr prijala rozhodnutia týkajúce sa technologicky vyspelých odvetví, ktoré bránia dominantným spoločnostiam zneužívať patentované technológie alebo zapájať sa do iných foriem správania, ktoré narúša hospodársku súťaž²⁰. Hlavným problémom v prípadoch digitálnej ekonomiky je, že dotknuté trhy zvyčajne napredujú veľkou rýchlosťou, čo si vyžaduje včasný a účinný zásah²¹. Ako uviedol ESD vo svojom rozsudku vo veci Telia/Sonera: „[...] uplatnenie [pravidiel hospodárskej súťaže] nemôže závisieť od skutočnosti, že dotknutý trh už dosiahol určitý stupeň zrelosti. Predovšetkým v prípade rýchlo rastúceho trhu totiž článok 102 ZFEÚ vyžaduje čo najrýchlejší zásah, ktorý by zabránil tomu, aby sa na tomto trhu vytvorila a upevnila narušená štruktúra hospodárskej súťaže prostredníctvom zneužívajúcej stratégie podniku [...]“²².

Umožnenie nepretržitých inovácií v oblasti digitálnych odvetví od inteligentných telefónov po hudbu

Osobitná pozornosť bola v priebehu roku venovaná potenciálnemu zneužitiu štandardných základných patentov v tzv. patentových vojnách medzi výrobcami inteligentných telefónov. Komisia skúmala otázku štandardných základných patentov podľa nariadenia EÚ o fúziách pri schvaľovaní akvizície spoločnosti *Motorola* spoločnosťou *Google*²³. Začala aj tri konania²⁴ o možnom zneužití vlastných štandardných základných patentov spoločnosťami *Samsung* a *Motorola*, čiastočne s cieľom lepšie objasniť túto oblasť, v ktorej dostala Komisia v priebehu roka mnoho sťažností. V súvislosti s jedným z týchto troch konaní zaslala Komisia 21. decembra 2012 oznámenie námietok spoločnosti *Samsung*, v ktorom ju informovala o svojom predbežnom stanovisku, že žiadosti spoločnosti *Samsung* o súdne príkazy proti

²⁰ Veci spojené s článkom 102 ZFEÚ zahŕňali najmä spoločnosť *Microsoft* (pozri rozhodnutie Komisie z 24. marca 2004 vo veci COMP/C-3/37.792) a spoločnosť *Intel* (pozri rozhodnutie Komisie z 13. mája 2009 vo veci COMP/C-3/37.990).

²¹ Pozri prejav podpredsedu Európskej komisie J. Almunia z 8. októbra 2012 (SPEECH/12/701).

²² Vec C-52/09, *TeliaSonera Sverige*, Zb. 2011, s. I-527.

²³ Vec COMP/M.6381, *Google/Motorola Mobility* (pozri IP/12/129).

²⁴ Začatie konania proti spoločnosti *Samsung* dňa 30. januára 2012 (vec COMP/C-3/39.939), začatie konania proti spoločnosti *Motorola* dňa 2. apríla 2012 (veci COMP/C-3/39.985 a COMP/C-3/39.986).

spoločnosti Apple v jednotlivých členských štátoch na základe štandardných základných patentov spoločnosti Samsung v oblasti mobilných telefónov predstavujú zneužitie dominantného postavenia²⁵.

Zásadný význam štandardných základných patentov pre inovácie v odvetví informačných a komunikačných technológií

Štandardné základné patenty sú dôležité pre inovácie vo všetkých odvetviach. Tieto patenty sú vo svojej podstate časťou štandardu a ich držiteľia sa zaviazali udeľovať licencie na tieto patenty na základe spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok. Najhorší možný scenár je, keď je spoločnosť, ktorá je ochotná zahrnúť do licencie štandardné základné patenty za uvedených podmienok, vyradená z trhu prostredníctvom súdnych príkazov. Takéto spory alebo hrozby takýchto sporov tak môžu zabrzdiť inovácie v celom odvetví. Štandardy môžu byť nesmierne prínosné pre mnohé vzájomne prepojené trhy tým, že podporujú interoperabilitu a umožňujú úspory z rozsahu a rozšírenia sortimentu na jednotnom trhu aj mimo neho.

V oblasti koncentrácií Komisia schválila prevzatie kontroly zo strany spoločnosti *Universal* – poprednej svetovej nahrávacej spoločnosti – nad sekciou hudobných nahrávok spoločnosti *EMI*, keď si najprv overila, že toto spojenie nebude mať nepriaznivý dosah na digitálnych zákazníkov ani na vývoj nových digitálnych služieb. Ide o jeden z niekoľkých sektorov, ktoré boli transformované prostredníctvom digitalizácie. Komisia sa obávala, že táto transakcia v podobe, ako bola pôvodne oznámená, by umožnila spoločnosti *Universal* výrazne zhoršiť licenčné podmienky, ktoré ponúkala digitálnym platformám predávajúcim hudbu spotrebiteľom. Na to, aby odstránila tieto obavy, spoločnosť *Universal* ponúkla výrazné záväzky (ktoré v podstate spočívali v odpredaji významnej časti repertoáru spoločnosti *EMI* v EHP vrátane najpredávanejších aktívnych a katalógových umelcov, ako aj záväzok spoločnosti *Universal* nezaraďiť tzv. „doložky najvyšších výhod“ do svojich licenčných zmlúv s digitálnymi hudobnými službami v EHP na obdobie desiatich rokov). Na základe týchto záväzkov Komisia dospela k záveru, že táto transakcia nevyvoláva ďalšie obavy v súvislosti s hospodárskou súťažou.

Rozhodnutia o záväzkoch ako flexibilná alternatíva na zabezpečenie rýchleho obnovenia hospodárskej súťaže na rýchlo napredujúcich digitálnych trhoch

Rozhodnutia o záväzkoch, ako napr. rozhodnutie použité v prípade elektronických kníh (pozri ďalej), môžu odstrániť potrebu zdĺhavých konaní a umožniť Komisii dosiahnuť konkrétne výsledky pre spotrebiteľov. Takýto prístup však funguje iba v prípade, že prijaté záväzky sa dôsledne dodržiavajú. V opačnom prípade má Komisia právomoc ukladať pokuty.

Dňa 12. decembra 2012 Komisia prijala rozhodnutie o záväzkoch v odvetví elektronických kníh, ďalšej vznikajúcej a rýchlo napredujúcej časti digitálnej ekonomiky, na základe ktorého sú záväzky ponúknuté spoločnosťou Apple a štyrmi medzinárodnými vydavateľstvami elektronických kníh: Simon & Schuster (CBS Corp.), Harper Collins (News Corp.), Hachette Livre (Lagardère Publishing) a Verlagsgruppe Georg von Holtzbrinck (majiteľ okrem iného aj vydavateľstva Macmillan) právne záväzné.

V decembri 2011 začala Komisia konanie proti týmto spoločnostiam, ako aj proti piatemu medzinárodnému vydavateľstvu elektronických kníh, spoločnosti Penguin (Pearson Group). Keďže rozhodnutie z decembra 2012 nebolo určené vydavateľstvu Penguin, pretože toto vydavateľstvo sa rozhodlo neponúknuť Komisii záväzky, Komisia v súčasnosti vedie

²⁵ Pozri tlačovú správu na webovej stránke http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1448_en.htm.

konštruktívne rokovania s vydavateľstvom Penguin o záväzkoch, ktoré by umožnili skoré uzavretie konania aj proti tomuto vydavateľovi.

Komisia vo svojom rozhodnutí vyjadrila obavy, že spoločnosť Apple a uvedené štyri medzinárodné vydavateľstvá elektronických kníh sa mohli dohodnúť na obmedzení hospodárskej súťaže v oblasti maloobchodných cien za elektronické knihy v rámci EHP v rozpore s pravidlami antitrustovej politiky EÚ. Pred januárom 2010 vydavateľstvá predávali elektronické knihy maloobchodníkom najmä podľa tzv. „veľkoobchodného modelu“, t. j. maloobchodníci nakupovali elektronické knihy od vydavateľstiev a potom slobodne určovali maloobchodné ceny za tieto elektronické knihy pri ich predaji spotrebiteľom. V januári 2010 spoločnosť Apple a uvedené štyri medzinárodné vydavateľstvá elektronických kníh spoločne prešli na zmluvy o obchodnom zastúpení, ktoré obsahovali rovnaké hlavné podmienky, s tým výsledkom, že maloobchodníci sa stali obchodnými zástupcami vydavateľstiev, ktorých zámerom bolo uskutočňovať priamy predaj spotrebiteľom. Podľa tohto „modelu obchodného zastúpenia“ uvedené štyri vydavateľstvá určovali maloobchodné ceny za elektronické knihy podľa pravidiel tvorby cien uvedených v zmluvách o obchodnom zastúpení. Tieto pravidlá tvorby cien boli navrhnuté takým spôsobom, ktorého výsledkom boli vyššie maloobchodné ceny než ceny, ktoré v tom čase ponúkali určití významní maloobchodníci. V niektorých krajinách EHP boli navrhnuté tak, aby v prvom rade vylučovali akúkoľvek možnosť ponuky nižších cien pre spotrebiteľov.

Na odstránenie obáv Komisie spoločnosť Apple a uvedené štyri medzinárodné vydavateľstvá elektronických kníh súhlasili s ukončením všetkých svojich existujúcich zmlúv o obchodnom zastúpení, ktoré zahŕňali obmedzenia maloobchodných cien a pravidlá tvorby cien, voči ktorým mala Komisia námietky. Spoločnosť Apple a uvedené štyri medzinárodné vydavateľstvá elektronických kníh sa navyše zaviazali, že počas obdobia piatich rokov neuzatvoria žiadne nové zmluvy obsahujúce pravidlá tvorby cien, voči ktorým mala Komisia námietky. Uvedené štyri medzinárodné vydavateľstvá elektronických kníh ďalej súhlasili s tým, že počas obdobia dvoch rokov umožnia maloobchodníkom ponúkať zľavy z maloobchodných cien za elektronické knihy, a to až do výšky provízie, ktorú maloobchodník dostane od vydavateľstva za obdobie jedného roka.

Tieto záväzky ukončili postupy, ktoré pôvodne vzbudili obavy Komisie, a obnovili podmienky, ktoré umožnia znovu nastaviť trh s elektronickými knihami. Tam, kde to vnútroštátne právne predpisy pre maloobchodné ceny za elektronické knihy povoľujú, môžu byť výsledkom nižšie ceny za elektronické knihy pre spotrebiteľov v EHP.

Prípád údajného zneužitia dominantného postavenia sa týka spoločnosti *Google*. Komisia vyjadrila obavy, že štyri typy obchodných postupov spoločnosti *Google* môžu predstavovať zneužitie dominantného postavenia v zmysle článku 102 ZFEÚ, a to: i) spôsob, akým sú vertikálne vyhľadávacie služby spoločnosti *Google* zobrazené v rámci výsledkov všeobecného vyhľadávania v porovnaní so službami konkurencie; ii) spôsob, akým spoločnosť *Google* môže používať a zobrazovať obsah tretích strán vo svojich vertikálnych vyhľadávacích službách; iii) výlučné dohody o dodávke reklamy na vyhľadávacie služby spoločnosti *Google* na iných webových stránkach; iv) obmedzenia prenosnosti reklamných kampaní *AdWords*. Spoločnosť *Google* predložila podrobné znenie záväzkov koncom januára 2013. Útvary Komisie v súčasnosti analyzujú návrh spoločnosti *Google* s cieľom rozhodnúť, či Komisia bude môcť začať postup na prijatie rozhodnutia podľa článku 9 nariadenia 1/2003.

V prípade týkajúcom sa spoločnosti *Microsoft* išlo o nedodržanie predchádzajúceho rozhodnutia o záväzkoch. V decembri 2009 Komisia rozhodla o právnej záväznosti záväzkov, ktoré ponúkla spoločnosť *Microsoft* na odstránenie obáv v súvislosti s hospodárskou súťažou týkajúcich sa viazania predaja webového prehliadača spoločnosti *Microsoft Internet Explorer* na jej dominantný operačný systém pre klientské osobné počítače *Windows*. Spoločnosť *Microsoft* sa konkrétne zaviazala poskytnúť počas obdobia piatich rokov (t. j. do roku 2014) v Európskom hospodárskom priestore „obrazovku s výberom“ umožňujúcu používateľom operačného systému *Windows* vybrať si na základe informácií a objektívnym spôsobom webové prehliadače, ktoré by si chceli nainštalovať okrem webového prehliadača *Microsoft* alebo miesto neho. Obrazovka s výberom mala byť poskytnutá európskym používateľom systému *Windows*, ktorí majú *Internet Explorer* nastavený ako predvolený webový prehliadač, od marca 2010.

Avšak v rozhodnutí prijatom 6. marca 2013 Komisia konštatovala, že spoločnosti *Microsoft* sa nepodarilo zaviesť obrazovku s výberom webového prehliadača do opravného balíka „*Windows 7 Service Pack 1*“ od mája 2011 do júla 2012, v dôsledku čoho sa počas tohto obdobia obrazovka s výberom webového prehliadača nezobrazovala 15 miliónom používateľov systému *Windows* v EÚ. Spoločnosť *Microsoft* verejne pripustila, že počas uvedeného obdobia sa obrazovka s výberom nezobrazovala.

4.2. Prevencia zneužitia práv duševného vlastníctva vo farmaceutickom sektore

Farmaceutický priemysel je ďalším odvetvím, v ktorom majú vedomosti, vynálezy a nápady a s nimi spojené práva duševného vlastníctva kľúčový význam. V tomto odvetví však držiteľia patentov a výrobcovia generík môžu byť v pokušení uzatvárať dohody, ktoré narušajú hospodársku súťaž a ktorými oddialia uvedenie lacnejších generických liekov na trh, najmä keď sa blíži koniec platnosti základnej patentovej ochrany účinnej látky alebo jej obdobie už uplynulo. Mnoho takýchto patentových dohôd môže byť zároveň rozumným a sociálne prospešným spôsobom, ako znížiť neistotu a vyhnúť sa súdnym trovám.

Vzhľadom na tieto skutočnosti Komisia začala v roku 2008 vyšetrovanie vo farmaceutickom sektore, ktorého výsledky boli uverejnené v júli 2009²⁶. V roku 2012 boli vykonané následné opatrenia v súvislosti s týmto vyšetrovaním na viacerých frontoch. Pokiaľ ide o uplatňovanie protimonopolných opatrení, Komisia zaslala 25. júla a 30. júla 2012 oznámenie námietok vyše štrnástim spoločnostiam v dvoch hlavných prípadoch týkajúcich sa možných protisúťažných dohôd a jednostranných postupov.

Oznámenia námietok v súvislosti s postupmi, ktoré by mohli oddialiť vstup generických antidepresív a kardiovaskulárnych liekov na jednotný trh

Jedno oznámenie námietok sa týkalo veci *Citalopram*, kde spoločnosť *Lundbeck*, výrobca pôvodného lieku, a niekoľko jej konkurenčných výrobcov generík uzatvorili dohody, ktoré mohli brániť vstupu generického *citalopramu* na trhy v EHP. *Citalopram* je účinná látka zo skupiny antidepresív. Toto oznámenie námietok bolo určené aj spoločnostiam *Merck KGaA*, *Generics UK*, *Arrow*, *Resolution Chemicals*, *Xellia Pharmaceuticals*, *Alpharma*, *A.L. Industrier* a *Ranbaxy*, ktoré patria do skupín výrobcov generík, ktoré uzatvorili dohody. Zaslanie oznámenie námietok neprejudikuje konečný výsledok vyšetrovania.

Spoločnosti uzatvorili tieto dohody v čase, keď sa vstup generika na trh v zásade stal možným vzhľadom na skončenie platnosti niektorých patentov spoločnosti *Lundbeck* týkajúcich sa *citalopramu*. Podľa predbežných zistení v oznámení námietok tieto dohody predpokladali prevody významných hodnôt zo strany spoločnosti *Lundbeck* na štyroch konkurenčných výrobcov generík. Výrobcovia generík sa na druhej strane zdržali vstupu na

²⁶ Pozri IP/09/1098 a MEMO/09/321.

jednotný trh pri predaji generického citalopramu. Prevody hodnôt zo strany spoločnosti Lundbeck na konkurenčných výrobcov generík zahŕňali okrem iného priame platby za nákupy zásob generického citalopramu určeného na zničenie, ako aj zaručené zisky na základe distribučných dohôd ponúknutých výrobcom generík. Komisia zaujala predbežné stanovisko, že by takéto postupy, ak sa preukážu, mohli spôsobiť značný ujmu spotrebiteľom, pretože by bol oddialený vstup generika na trh a v dôsledku dohôd by sa udržiavali vyššie ceny.

Druhé oznámenie námietok sa týkalo prípadu *Perindopril*, kde spoločnosť *Les Laboratoires Servier* a niekoľko konkurenčných výrobcov generík uzatvorili dohody, ktoré mohli brániť vstupu generického perindoprilu na jednotný trh. Perindopril je účinná látka zo skupiny kardiovaskulárnych liekov. Podľa predbežného názoru uvedeného v oznámení námietok výrobcovia generík súhlasili výmenou za platby zo strany spoločnosti Servier s tým, že neuvedú na trh svoje lacnejšie generické lieky, resp. nebudú ďalej spochybňovať platnosť patentov, ktorými boli chránené drahšie lieky spoločnosti Servier. Spoločnosť Servier mohla podobným spôsobom vykonávať komplexnú stratégiu na zabránenie uvedeniu lacnejších generických verzií perindoprilu na trh v čase, keď sa blížil koniec platnosti patentovej ochrany perindoprilu spoločnosti Servier. Analyzované postupy zahŕňajú nadobúdanie patentov, ktoré by mohlo vylúčiť z trhu konkurenčné spoločnosti, ako aj urovanie patentových sporov s inými spoločnosťami, ktoré zahŕňalo mechanizmus vracania platieb, ako to bolo v prípade citalopramu.

Ak by sa uvedené tvrdenia preukázali, predmetné postupy v prípadoch Citalopram a Perindopril by mohli spôsobiť značný ujmu, pretože vnútroštátne zdravotnícke služby a systémy zdravotného poistenia by boli nútené dlhšie platiť za drahšie, patentom chránené verzie lieku.

Sankcie za takéto postupy, ktoré narušajú hospodársku súťaž sú nevyhnutné na zachovanie stimulov na inováciu vo farmaceutickom sektore. Postupy, ktoré narušajú hospodársku súťaž, by nemali byť používané na umelé predlžovanie patentovej ochrany, ktorá je vo svojej podstate časovo obmedzená. Takéto obmedzenie je potrebné na zachovanie stimulov na nepretržitú inováciu v odvetviach založených na znalostiach, ako je farmaceutický priemysel.

Komisia aj naďalej sledovala potenciálne škodlivé dohody o urovaní patentových sporov medzi výrobcami pôvodných liekov a výrobcami generík

V júli 2012 vydala Komisia svoju tretiu monitorovaciu správu o urovaní patentových sporov vo farmaceutickom sektore²⁷. Správa potvrdila, že zatiaľ čo celkový počet uzatvorených dohôd o urovaní sporov výrazne vzrástol, podiel urovaní, ktoré môžu byť z hľadiska hospodárskej súťaže problematické, klesol v porovnaní s úrovňou v čase odvetvového prieskumu na polovicu. Podiel potenciálne problematických urovaní sa ustálil na 11 % v porovnaní s 21 % zistenými v rámci odvetvového prieskumu. Celkový počet uzavretých urovaní za rok sa zvýšil o 500 % (na 120 prípadov) v porovnaní so zisteniami odvetvového prieskumu. Z hľadiska antitrustovej politiky sa väčšina urovaní zdá byť bezproblémová. Z údajov vyplýva, že kontrola zo strany Komisie nebráni spoločnostiam uzatvárať dohody o urovaní sporov v rámci jednotného trhu, v rozpore s určitými počiatočnými obavami niektorých zainteresovaných strán.

Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci AstraZeneca rozhodol, že právne predpisy hospodárskej súťaže EÚ dopĺňajú pravidlá jednotného trhu

V júni 2005 prijala Komisia rozhodnutie o sankciách voči spoločnosti AstraZeneca (AZ) za dva prípady porušenia článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o európskom hospodárskom priestore (EHP). V rozhodnutí sa konštatovalo, že spoločnosť AZ zneužila verejné postupy a predpisy v mnohých štátoch EHP s cieľom vylúčiť výrobcov generík a súbežných obchodníkov z hospodárskej súťaže s najpredávanejším liekom na vredy Losec spoločnosti AZ.

²⁷ Pozri MEMO/12/593.

Súdny dvor v rozsudku zo 6. decembra 2012 (vec C-457/10 P) potvrdil rozsudok Všeobecného súdu z roku 2010, ktorý vo veľkej časti zamietol odvolanie podané spoločnosťou AstraZeneca proti rozhodnutiu Komisie z roku 2005, prvému rozhodnutiu o uložení pokuty za zneužitie dominantného postavenia vo farmaceutickom sektore. Všeobecný súd najmä potvrdil, že zneužitie regulačných postupov môže za určitých okolností predstavovať zneužitie dominantného postavenia.

Súdny dvor konštatoval, že väčšina prípadov zneužitia dominantného postavenia spočíva v správaní, ktoré je inak z pohľadu iných odvetví práva, ako je právo hospodárskej súťaže, zákonné. To potvrdzuje, že politika hospodárskej súťaže EÚ dopĺňa iné odvetvia práva EÚ vrátane pravidiel jednotného trhu a nie je im podriadená.

5. DIALÓG O HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽI S OSTATNÝMI INŠTITÚCIAMI

5.1 Štruktúrovaný dialóg s Európskym parlamentom

GR pre hospodársku súťaž sa zapája do nepretržitého štruktúrovaného dialógu o otázkach hospodárskej súťaže s Európskym parlamentom, najmä s jeho Výborom pre hospodárske a menové veci (ECON).

Štruktúrovaný dialóg s Výborom pre hospodárske a menové veci (ECON)

V rámci štruktúrovaného dialógu v roku 2012 podpredseda zodpovedný za hospodársku súťaž navštívil výbor ECON dvakrát. V júni predložil výročnú správu o politike hospodárskej súťaže a v októbri pracovný program Komisie na rok 2013. Podpredseda udržiava pravidelné kontakty s Európskym parlamentom aj mimo štruktúrovaného dialógu. Dňa 22. mája 2012 sa zúčastnil na seminári o správe o hospodárskej súťaži v potravinárskom sektore EÚ²⁸. Dňa 24. septembra 2012 sa zúčastnil na pojednávaní o manipulácii s trhom LIBOR-EURIBOR. Podpredseda sa zúčastnil aj na seminári o modernizácii štátnej pomoci (25. septembra 2012) a na podujatí týkajúcom sa ochrany údajov a pravidiel hospodárskej súťaže (26. novembra 2012).

Dňa 7. júna 2012 GR pre hospodársku súťaž usporiadalo v rámci spolupráce seminár pre asistentov a politických poradcov členov výboru ECON venovaný hlavným témam pracovného programu politiky hospodárskej súťaže v roku 2011²⁹. Dňa 28. februára 2012 si podpredseda vymenil názory na hospodársku súťaž a rast s Výborom pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (IMCO). GR pre hospodársku súťaž pravidelne informuje príslušné výbory o verejných konzultáciách a prijatí nových usmernení. Celkovo podpredseda vystúpil pred Európskym parlamentom osemkrát (pozri tabuľku).

Dátum	Stretnutie	Téma
28. 2. 2012	Výbor EP IMCO	Výmena názorov na hospodársku súťaž a rast
22. 5. 2012	EP ECON Pracovná skupina pre hospodársku súťaž	Správa Európskej siete pre hospodársku súťaž a reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky
19. 6. 2012	EP ECON Štruktúrovaný dialóg	Predloženie Výročnej správy o hospodárskej súťaži za rok 2011
11. 9. 2012	Plenárne zasadnutie EP Hodina otázok	Situácia vo vykonávaní acquis v oblasti energetiky (tretí balík) – Gazprom

²⁸ http://ec.europa.eu/competition/ecn/food_report_en.pdf

²⁹ Témy zahŕňali štátnu pomoc vo finančnom sektore, v potravinárskom sektore, v odvetví letectva a iniciatívu týkajúcu sa modernizácie štátnej pomoci.

24. 9. 2012	EP ECON Verejné pojednávanie – Libor	Manipulácia s trhom – Libor
25. 9. 2012	EP ECON Seminár – Modernizácia štátnej pomoci	Modernizácia štátnej pomoci
8. 10. 2012	EP ECON Štruktúrovaný dialóg	Prezentácia pracovného programu na rok 2013
26. 11. 2012	EP Podujatie – Platforma ochrany osobných údajov	Hospodárska súťaž a ochrana súkromia na trhoch s údajmi

Verejné konzultácie a posúdenie vplyvu

GR pre hospodársku súťaž poskytuje informácie o začatí verejných konzultácií sekretariátu ECON a všeobecne víta včasné príspevky členov EP. Jeho služby sú k dispozícii, aby informovali poslancov o aspektoch osobitného záujmu. Verejné konzultácie a vyjadrenia k nim, štúdie súvisiace s politikou hospodárskej súťaže, štúdie vykonané na základe poverenia, posudzovanie vplyvov v oblasti politiky hospodárskej súťaže, ako aj všetky s tým súvisiace pracovné dokumenty útvarov Komisie sú publikované na webových stránkach GR pre hospodársku súťaž³⁰.

V reakcii na záujem, ktorý vyjadrili členovia výboru ECON o informácie Komisie o modernizácii štátnej pomoci, sa podpredseda a zamestnanci GR pre hospodársku súťaž zúčastnili na seminári o modernizácii štátnej pomoci, ktorý sa konal v Európskom parlamente dňa 8. októbra 2012.

V rámci diskusie o reforme spoločnej poľnohospodárskej politiky poslanci vyzvali Komisiu, aby bližšie preskúmala problematiku vyjednávacej pozície výrobcov voči maloobchodníkom v potravinárskom dodávateľskom reťazci. Hoci Komisia nezistila osobitné problémy hospodárskej súťaže v odvetví maloobchodu, ako sa uvádza v správe uverejnenej Európskou sieťou pre hospodársku súťaž³¹, napriek tomu začala v decembri 2012 štúdiu na posúdenie vplyvu štruktúry maloobchodného trhu na inováciu výrobkov a výber v potravinárskom sektore.

Poslanci EP často kladú Komisii otázky o jednotlivých prebiehajúcich konaniach týkajúcich sa hospodárskej súťaže. Komisia nemôže vzhľadom na určité aspekty týchto prípadov odpovedať z dôvodu dôverného charakteru vyšetrovacích postupov.

Prebiehajúce vyšetrovania a sektorové prieskumy

Zamestnanci GR pre hospodársku súťaž sa pravidelne stretávajú s poslancami EP na ich požiadanie s cieľom vysvetliť procesné kroky vo vyšetrovaní a zapojiť sa do všeobecnej diskusie o danej oblasti, pokiaľ je to možné, v medziach povinnosti strán zachovávať mlčanlivosť. GR pre hospodársku súťaž má k dispozícii rad nástrojov na presadzovanie práva hospodárskej súťaže EÚ a zvyšovanie konkurencieschopnosti trhov inými prostriedkami, ako sú vyšetrovania jednotlivých prípadov, sektorové prieskumy a spolupráca s inými generálnymi riaditeľstvami týkajúca sa regulačných opatrení s dosahom na hospodársku súťaž na jednotnom trhu.

5.2 Dodržiavanie uznesenia Európskeho parlamentu týkajúceho sa správy o politike hospodárskej súťaže z roku 2010

Európsky parlament prijal v januári 2012 uznesenie týkajúce sa správy o politike hospodárskej súťaže z roku 2010³², v ktorom uviedol množstvo požiadaviek na Komisiu. Komisár pre hospodársku súťaž okrem oficiálnej reakcie Komisie na uznesenie Európskeho

³⁰ http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

³¹ http://ec.europa.eu/competition/ecn/food_report_en.pdf

³² P7_TA(2012)0031.

parlamentu odpovedal v apríli 2012 listom predsedovi výboru ECON a GR pre hospodársku súťaž predložilo aj podrobnú odpoveď na všetky body, ktoré Európsky parlament uviedol vo svojom uznesení.

Témy, na ktoré sa vzťahovalo uznesenie Európskeho parlamentu

Európsky parlament sa predovšetkým zaujímal o činnosti GR pre hospodársku súťaž spojené s **finančnou a hospodárskou krízou a o úlohu kontroly štátnej pomoci v tomto kontexte**. Komisia vo svojej odpovedi zdôraznila typy podmienok bežne ukladaných ako súčasť uplatňovania dočasných pravidiel štátnej pomoci, ktoré sú zatiaľ platné pre bankový sektor. Táto tzv. podmienenosť zahŕňa rozdelenie záťaže a reštrukturalizáciu, ktoré sú od bánk a finančných inštitúcií vyžadované na zabezpečenie obnovy ich dlhodobej životaschopnosti so súčasným zachovaním integrity jednotného trhu.

Parlament vo svojom uznesení pripomenul aj svoje skoršie požiadavky³³ na Komisiu, aby predložila právne predpisy na uľahčenie účinného **odškodnenia za škody**, ktoré vznikli v dôsledku porušenia antitrustových predpisov. Pracovný program Komisie na rok 2012 obsahuje aj návrh opatrení týkajúci sa antitrustových odškodnení súkromných subjektov. Podpredseda zodpovedný za hospodársku súťaž potvrdil, že takýto návrh bude predložený v roku 2013. V reakcii na výzvu Európskeho parlamentu, v ktorej požaduje preskúmanie hospodárskej súťaže na trhu s potravinami, GR pre hospodársku súťaž zriadilo internú pracovnú skupinu pre potravinársky sektor, ktorá koordinuje štúdiu Európskej siete pre hospodársku súťaž zameranú na potravinársky sektor. Okrem toho v decembri 2012 Komisia iniciovala štúdiu o vplyve moderného odvetvia maloobchodu na výber a inovácie potravinárskych výrobkov.

5.3 Dialóg GR pre hospodársku súťaž s EHSV a VR

Komisia informuje aj Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) a Výbor regiónov (VR) o hlavných politických iniciatívach. Zúčastňuje sa aj na schôdzach študijných skupín a sekcií. Dňa 4. septembra 2012 sa podpredseda Európskej komisie J. Almunia stretol so spravodajcom EHSV pre iniciatívu Modernizácia štátnej pomoci a 7. decembra 2012 so spravodajcom VR pre revíziu usmernení o regionálnej pomoci. Dňa 14. novembra 2012 prijal EHSV stanovisko k iniciatíve Modernizácia štátnej pomoci³⁴ a 4. decembra 2012 prijala odborná sekcia pre jednotný trh, výrobu a spotrebu (INT) EHSV stanovisko k Výročnej správe o hospodárskej súťaži za rok 2011³⁵. Dňa 29. novembra 2012 prijal VR stanovisko k iniciatíve Modernizácia štátnej pomoci³⁶ a 7. decembra 2012 prijala komisia COTER VR stanovisko k usmerneniam o regionálnej pomoci³⁷.

³³ Uznesenia Európskeho parlamentu v roku 2007, 2009, 2010 a 2011.

³⁴ K dispozícii na webovej stránke <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.int-opinions.23584>.

³⁵ K dispozícii na webovej stránke <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.int-opinions.24209>.

³⁶ K dispozícii na webovej stránke <http://www.toad.cor.europa.eu/corwipdetail.aspx?folderpath=ECOS-V/035&id=21619>.

³⁷ K dispozícii na webovej stránke <http://www.toad.cor.europa.eu/corwipdetail.aspx?folderpath=COTER-V/034&id=21792>.